

Az Új Kelet az
és bántási zs
nap
Előadás. 7.45
os idő, hírek.
gv. majd cigány
us hangv. 20.45
fazz.
mincéves háború
oztató zene. 23
an Zweig szü
yü zene.
ngverseny, után
hangv. 21.30
skij est. 19.30
Jolin. 21.20: He
és tánczene.
rű zene. 19.30
tiano és Bastian
ni: A köpeny
s.
18: Magyar ó
ar. 22.35: Tán
zene. 20: Gram
23.45: Zeneka
fón. 23: Vonó
angv. 21.30: Le
hangv.

Rámasetter Robert
Budapest
iszter 2 11 e 8

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
utca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 230 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Meccs a fegyházban

Mégsem mehetnek olyan rosszul a dolgok Amerikában, mint ahogyan arról a távirati irodák tárgyi adatai beszámolnak. Igaz ugyan, hogy naponta pár száz munkanélküli hal éhen ebben a Ford-paradicsomban; igaz ugyan, hogy a banditáknak sohasem volt olyan konjunktúrájuk, mint ma; igaz, hogy pár hónap leforgása alatt pár ezer bank roppant össze; — ezzel szemben azonban a Sing-Sing fegyházban megtartott rugbymérkőzésen a fegyőrök nyerték meg a meccset a fegyveckekkel szemben.

Valami van tehát mégis a mai Amerikában, ami virágzik, ahol az életből származó idill menedékre talál, ahol a társadalmi harmonia szinte orgiákat ül: a fegyház. Az ember szinte kedvet kap egy kis amerikai izü bűnhődésre, ha a brutális verseny és szellemi kulturátlanság klasszikus hazájában a Sing-Sing fegyház elismerésemelő humanizmusáról olvas. Sőt azt is megérti, hogy a banditizmus és bűnözés miért oltott az utóbbi időben amerikai arányokat Lincoln Ábrahám földjén. Talán nem túlzás feltételezni azt, hogy a lehanyatlott prosperitási országban ma egyedül a fegyház az a hely, ahol még pihenni, szórakozni lehet anélkül, hogy az éhenhalás mindennapi ördögi veszélyével kellene szembenézni.

Hiába: a világ alaposan megváltozott. Hajdan a profit és a munka volt az, amire az amerikai ember támaszkodott s mely minden örömeinek lehetőségét jelentette számára. Ma ezt a szerepet a fegyház vette át. Ha Petőfi történetesen ma és főleg Amerikában élne, valószínűleg így fogalmazná meg híres verssorát: „Hol a jó idő mostanában? Barátságos, meleg fegyházban...”

A Cuza-dinasztia

Nem is olyan jelentéktelen ember ez a Cuza professzor Jasiban és környékén. Nemcsak antiszemita apostol ő, hanem családalapító is, akinek a zsidóellenes uszításon kívül gondja volt arra is, hogy dinasztiát alapítson, amely időtlen-időig hirdesse nevének és nevezetes cselekedeteinek dicsőségét.

A családi dicsőség egy közönséges plágiummal kezdődött. Még fiatal ember és forradalmi szocialista vezér volt Cuza, amikor románra fordította egy neves német közzgazdász könyvét.

Es a lefordított könyvre a szerző helyett ráírta a saját nevét.

Igy lett belőle egyetemi tanár Jasiban. Nem is volt vele semmi baj, míg egy zsidó újságíró ki nem szimatolta ezt a plágium-ügyet.

Cuza le is mondatott volna akkor a katedrájáról. De már akkor is a könyvnyebbik végét választotta a dolognak.

Felcsapott antiszemita agitátornak. Azóta is az, pedig már elmúlt 70 éves.

Es mindez a zsidó riportert miatt.

Akinek a lelken szárad, hogy a jasi egyetem egyik katedrája évtizedek óta a romániai antiszemitizmus boszorkányszínházja. Hogy ez a katedra a gyújtópontjává lett minden időkben minden antiszemita rendbontásnak.

Némelyik belügyminiszter egészen komolyan neki akarta feszíteni a mellét az egyre nagyobb hullámokat verő antiszemita áradatnak és a gyökerében akarta megfojtani az egészet. Nem lehetett. Mert a gyökér Cuza volt. A tudós professzor, akinek a „tekintélyével” nem volt jó ki-kezdni.

Végre — akárhogy is kapálódzott ellene — Cuzának is nyugalmal kellett volna lennie.

A naiv olvasó azt hihetné, hogy a kormány fellélegzett erre a nyugdíjazásra és meörült annak, hogy most már milyen könnyű lesz majd rendet teremteni.

Igen ám, ha Cuza hagyná magát. Cuza azonban nem hagyja magát és kijelentette, hogy nem hajlandó csak úgy nyugalmába menni.

A fia kell legyen az örököse az egyetemi

A néppárt is a kormány ellen szavaz a választási felirati vitában

Szociáldemokrata interpelláció hangzott el a hadügy-minisztériumnak egy nagyszabású rádió-rendeléséről, amelyet a legfőbb árlejtési hivatal tiltakozása ellenére eszközöltek

Jorga: A pártvezérek gyűlölnék és irigyelnek engem

Bucuresti-Bukarest, november 24. (Az Új Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Toni szólalt fel, aki a tanítók fizetésének késedelmes folyósítása ellen tiltakozik, majd rámutat arra, hogy a kormány leszállította a közalkalmazottak fizetését, az élet azonban nem olcsóbbodott a megfelelő arányban.

Argetoianu akkor válaszol, amikor neki jól esik

Demetrescu-Braila a brailai nyugdíjaskak, hadiövezetek és árva siralmas helyzetét vázolja, akik hónapok óta nem kaptak meg illetményeiket és éheznek. Rámutat arra, mielőtt Trancu Jasi ebben az ügyben interpellációt jelentett be, Argetoianu azt mondotta, hogy akkor is úgy fog válaszolni, ahogy az neki éppen jól esik. Így nem lehet válaszolni egy interpellációra: ez erőszakosság.

Trancu Jasi: Tiszteletlenség! Óriási zaj támad. A többség követeli, hogy Trancu Jasi vonja vissza kijelentését.

Cuza a nyugdíjhátralékok, valamint az export-prémium helytelen elosztása ügyében jelent be interpellációt.

Nem szabad a hadügyminisztert megvádolni

Mirescu szociáldemokrata felhasználja az iparügyi miniszter jelenlétét arra, hogy megkérdesse: mi lesz a cukor árának leszállításával? Ezenkívül interpellációt jelent be a hadügyminisztérium nagyszabású rádiókészülék-rendelése ügyében. Rámutat arra, hogy a hadügyminisztérium az olasz Marconi-cégnél rádiókészülékeket rendelt óriási mennyiség-

ben, bár a legfőbb árlejtési bizottság a rendelés ellen foglalt állást.

Jorga felugrik helyéről: — Nem türom, hogy a távollévő hadügyminisztert minden bizonyíték nélkül megvádolják.

Gherman szociáldemokrata: A parlamentnek megvan az ellenőrzési joga.

Mirescu kijelenti, hogy nem vádolt senkit, csupán az ügy dossziéit kérte be.

Robu cuzista a bukovinai parasztek tartozásai ügyében jelent be interpellációt. Azt mondja, hogy a bukovinai megyékben lefolytatott vizsgálat kétségbeejtó eredményekkel végződött. A parasztekot nyakra-főre árverezik el.

Hamangiu igazságügyminiszter: En utasítottam a bíróságokat, hogy gondosan vizsgálják felül a különböző tartozásokat és lehetőleg halasszák el az árverést a polgári törvénykönyv 1101-ik szakaszának alkalmazása révén, amely ugynevezett kegyelmi halasztást engedélyez.

Radu Matei többségi kéri, hogy a kisiparosokat mentessék a cégbejegyzés kötelezettsége alól

Stefanescu Amza hadügyminiszter, aki időközben a kamarába érkezik és akit informáltak Mirescu felszólalásáról, kijelenti, hogy a rádió-rendelést még a Mironescu-kormány idejében az összes kompetens fórumok aprobálták.

Argetoianu — a végrehajtó

Átternek a napirendre, amelyen a választási felirati vita szerepel. Ottelelesan averescanus az első felszólaló, aki a kormányt támadja. Jorga és Argetoianu azt hitték, hogy meg tudják változtatni az

(Folytatása az 5-ik oldalon)

VILÁG TÜKRE

Az olasz Stinnes — száműzetésben

Közel egy éve, hogy Olaszországban és az egész világon óriási feltűnést keltett Riccardo Gualino, a legnagyobb európai műselyemgyárak tulajdonosának letartóztatása és száműzetése. Születés karrieré állott mögötte, amilyent a kapitalizmus története aligha mutathat fel. Bukása előtt néhány héttel még ezeket a szavakat jegyezte fel: Egyik sikerem követte a másikat. Pozícióm Itáliában és a külföldön olyan szilárd, hogy a legnagyobbak között említenek. Üzemeimben 80 ezer munkást foglalkoztatok és személyi jövedelmem meghaladja a hat-százmillió lírát.

Milliárdos értékek voltak investálva azokba a vállalatokba, amelyeket ez a Riccardo Gualino irányított. Egy évvel ezelőtt azonban az olasz ipari életnek ezt a nagyságát felkereste egy rendőrkomisár, aki felmutatott egy római táviratot és arra kérte, hogy jöjjön a kvesturára. Turinban történt ez, ahol Gualino az év nagy részét szokta tölteni fejedelmi palotájában. De most a nagy urnak alig adtak időt, hogy elbucsuozon feleségétől.

A rendőrségen úgy kezelték, mint akár-melyik betörőt, holott úgy érezte, hogy semmi olvat nem követett el, amiért a büntető hatóságok üldözhetnének. Jölehet Mussolini (anélkül, hogy Gualino nevét említette volna), egy gyűlésen úgy beszélt róla, mint a gazdasági élet Cagliostrojáról. A népprüülés előtt ezt mondta Mussolini: „Az ilyen harácsolókkal kurtán kell végezni. Be velük a fegyházba”.

Az olasz Stinnes azonban nem került fegyházba. Egy heti börtön után ötévi száműzetésre ítélték és pedig a párizsi Oustric Bankkal való machináció miatt. Gualino ugyanis az Oustric Bankot finanszírozta és irányította az alakítás első éveiben. A műselyem- király Lipari szigetén szenvedte a száműzetés éveit. Kicsiny házában él magában és csak szűk körzetben, a nappali órákban sétálhat. Ott hon meg van engedve neki a magaválasztotta házimunka. Gualino, aki fiatal korában veresket irt, a száműzetés unalmát emlékiratainak megírásával töltötte. A könyv a napokban jelent meg Milánóban és egyike a legnagyobb olasz könyv sikereknek. Nincs különösen jól megírva, de mondanivaló mindenkit idegesen érdekelnék. Mindenki kíváncsi, hogyan folyt le egy ilyen „pénzügyi Cagliostro-nak” az élete, hogyan került a csucsra, hogyan jutott arra az utra, amely ilyen nagystilű vállalkozások felé vezetett.

A könyvből tudjuk meg, hogy az észak-olaszországi Biella nevű ipari városban született és nevelkedett. Szigorú apja szeretete volna aranyáru-üzletét megnyagynobbitani, de ehhez nem volt pénze. Hitelt igénybe vehetett volna, ám a korrekt és szolid erkölcsű kereskedő erre nem volt hajlandó. Nyolc fia közül egy sem kívánczott más pályára, mint a kereskedőre. Mégis szerette volna, ha Richard, a fiuk egyik fiatalabbja, elvélge a gimnáziumot. Legyen professzor belőle és arra kéri idősebb fiait, hogy támogassák Piccordot, amíg tanulmányait elvégzi. Richard azonban azt mondja tizenhét éves korában, hogy köszöni a támogatást, ő maga is kereskedő lesz és pedig olyan kaliberű, hogy másokat támogathat majd dusan és bőséggel. Nem akar senkitől sem függeni és inkább elmegy sógorához Genuába, itt megtanulja a fás szakmát, hogy egykor önállóan kereskedhessen. A nehéz tanoncévek után az olasz Rivieran Sestriben alkalmazkodik, ahol kitűnően érzi magát. Közbejött az egyéves katonai szolgálat, melynek elvégzése után kereskedelmi utazó lett. Nehéz mesterség — írja. Folyton mosolyogni kell és a kicsiny vidéki verőket viceekkel és újdonságokkal szórakoztatni. Gyorsan megújja ezt a foglalkozást és huszonegy éves korában egy mi-

November 24.
zene. 9.30: H
Pontos időjelz
3.30: Morse tá
szonyklubok.
őjárás, hírek, 5
trészetek. 6.45
Előadás. 7.45
os idő, hírek.
gv. majd cigány
us hangv. 20.45
fazz.
mincéves háború
oztató zene. 23
an Zweig szü
yü zene.
ngverseny, után
hangv. 21.30
skij est. 19.30
Jolin. 21.20: He
és tánczene.
rű zene. 19.30
tiano és Bastian
ni: A köpeny
s.
18: Magyar ó
ar. 22.35: Tán
zene. 20: Gram
23.45: Zeneka
fón. 23: Vonó
angv. 21.30: Le
hangv.

Legújabb
náció villanny
napi megárt
t felelőség me
Mussa Gyula. S
lásánál csak
alított árut h
alföldivel egy
rűstárügyár C
zais uccs) Nr.
rt. köser étter
zletes ételek.
ég. Utaróknak
bonoma, esküv
gyökér, finom
múasztalos. Des
szelést legújáb
mellét és ker
is, olcsó rózsá
Str. Gen. Crig
lakások kiadó
st eladó. Cale
pescu (Szentlé
lónyos feltétel
rduljanak a K
Rt. Igazgatóság

gyobb kolozsvár
bevezetés mellé
önt keres. Aján
jellegére a k
s Ferdinand tá
ca) 21. üzetbe
st kaphat a bel
fűrdőszoba-
a kiadóban.

purimra
násosok
lyak, ne válják
két antiszemita
Gábor t. ünnepl
inom kis partib
et könyvesutálv
darabja 200 lej

lánói faimport cégnél prokuristának lép be. Ekkor kiküldik Tirolba és Karinthiába, hogy ismerje meg a faárúk beszerzésének csinyját-binját. Eközben megismerkedett az építkezési anyagok, főleg a cement előállításával és ekkor jutott annak tudatára, hogy a cement az a nyersanyag, amelynek kiaknázása még nem tökéletes.

Igy került azután a cement szakmába és első megtakarított pénzén egy kicsiny városban cementgyárat és fatelepet létesített. A konjunktúra kedvezett neki és a huszonöt éves Gualino egyike lett a legserencsésebb olasz vállalkozóknak. De akkor már a tultermelés veszedelme fenyegetett, tehát megcsinálta Olaszország cementtrösztjét. Ez óriási lendületet adott a vállalkozó kedvű fiatalembernek, aki egymásután ugrott bele egészen nagystilű nemzetközi üzletekbe. A háború előtt megszerezte a román kormánytól az Erdély határán levő kincstári erdők ki-termelésének koncesszióját. Hatalmas fűrészmalomokat épített, iparvasutakat fektet le és amikor minden készen áll, az egészet koncessziótól átengedi egy angol pénzcsoporthnak, amelyet sir Austin Chamberlain irányított. De ő maga is benne van a vállalkozásban, pénzt vesz ki és Oroszországban szerez hasonló koncessziókat. Lázasan dolgozik, egyre előre... Péterváron a Néva partján állítja fel fűrésztelepeit és nagyarányú építkezési és szállítási terveket dolgoztat ki. Titkos társa az orosz vezérkar egyik tisztje. Egy modern új várost akar építeni az orosz fakereskedelem székhelyén. A milliók százaít lehetett volna keresni ezen. Már összeállított egy angol konzorciumot, amely az alapítás finanszírozását vállalta volna. A város ünnepélyes alapkövetésének napján telefonüzenetet kap. Barátja és titkos társa telefonál a cári udvarból, hogy hagyja el gyorsan az utolsó vonallal Oroszországot, mert kiűtött a világháború. Amit Oroszországban befektetett, azt természetesen utolsó kopéig elveszítette, mert a bolsevikiek nem ismerték el az idegen vagyont.

Gualinot azonban ez a veszteség nem tőri le. Új pénzeket szerez, amelyek segítségével a háborús transzportot bonyolítja le a tengeren. Itáliában, Mexikóban és Észak-Amerikában szerez a háború számára gőzösöket. Roppant pénzeket keres ezen és közben a tőzsdéken is játszik sikerrel. A háború megszűnik és új konjunkturák után kell néznie. Így jutott eszébe, hogy a műselyemgyártás a legrentabilisabb üzlet és megvásárolta egy francia egész gyári felszerelését. A kicsiny gyárból Itália egyik legnagyobb ipartelepét fejleszti néhány év alatt és már az elején százezer kiló műselymet tud naponta produkálni. A produkció tul-
produkciónak részvényesei horribilis pénzeket vesztek. Szánalmas csőd lett a vállalkozások révén anélkül, hogy Gualino maga csalt, sikkasztott, vagy váltót hamisított volna.

Gualino azt írja könyvében, hogy egyetlen dolog menthetné meg a vállalatokat a további összeomlástól: ha szabad lábra helyeznék őt.

A könyv megérdemli nagy népszerűségét, mert rámutat egy nagystilű kereskedő vállalkozásainak azokra a hibákra és erényekre, amelyek korunkat uralkadják: a gyors meggazdagodás, a kollektív termelés, a nagy élet és a sorsba való belenyugvás hibáira és erényeire.

— Brüning tárgyalást kezdett a szociáldemokratákkal. Berlinből jelentik: Brüning a szociáldemokraták Hitler-ellenes követelése ügyében tárgyalást kezdett a szociáldemokrata vezetőkkel.

— A kolozsvári mentők hírei. Ma délután a református teológiához hívták ki a mentőket, ahol Nágosi Kata huszonkilenc éves takarítónő ablaktakarítás közben leesett az egyik elsőemeleti ablakból az udvarra. A kihívott mentők megállapították, hogy a balesetet szenvedett takarítónő mindkét karját és lábát eltörte. Nágosi Katát súlyos sérülésével a sebészeti klinikára szállították. — Ábrahám György két éves kisfiú, szülei távollétében, játszódás közben egy marószoda darabot nyelt le. A mentők a kisgyermeken, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett, gyomormo-
eást alkalmaztak.

SELECT MOZGÓ SELECT MOZGÓ

Mai kezdettel mutatja be a filmipar legszebb alkotását:

Trader Horn

drámát. Egyetlen hangos és beszélő film, melynek felvételei a helyszínen készültek. Afrika rejtélyes őserdőinek minden mozzanata látható és hallható. Két év nehéz munkájának gyümölcse e film, esodája a filmiparnak. **KÉRJÜK A JEGYEKET IDEJÉBEN MEGVÁLTANI!!!** Kedvezményes és tisztelet jegyek nem érvényesek. Monopol Metro-Goldwin. **Műsoron kívül hangos hirdető.** Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

A spanyol kormány felmondotta az olasz-spanyol kereskedelmi szerződést

Párizs, november 24. A Paris Soir jelenti Madridból, hogy a spanyol kormány felmondotta az olasz-spanyol kereskedelmi szerződést. Új egyezmény kötése iránt a két nemzet delegátusai között közelebbről tárgyalások indulnak meg. Egyidejűleg a lapokhoz érkezett jelentések szerint Spa-

nyorsországot és Argentina felemelték a francia illatszerek és más piperecikkek vámjait.

Az intézkedés retorzió a francia kormány azon rendelete ellen, amellyel a külföldi behozatalt a hús- tej- és tejtermékeknél a kontingens egytized részére szállították le.

Az újabb budapesti bankrablás második tettesét még nem sikerült elfognia a rendőrségnek

Budapest, november 24. A Garzó és Társa bankcég ellen elkövetett revolveres bankrablás elfogott tettese, Tamás István cipészsegéd bevallotta, hogy szökésben levő társával együtt már két hete készülődnek a bankrablás elkövetésére. A másik bankrabló aki a pénztárból 1577 pengőt elvitt. Stiffer Mihály, szintén cipészsegéd még nem került rendőrkézre.

Újabb jelentés szerint a Garzó és Társa bankház ellen elkövetett rablás szökésben levő tettese. Stiffer Mihály cipészsegéd után a detektívek egész éjjel jelen át razziáztak, de a rablót nem sikerült elfogni.

Stiffert ma reggel állítólag a Népszínház ucca környékén látták. A rendőrség szerint kézrekerülése most már csak órák kérdése.

Bécsben ebben az évben 285 ezer végrehajtás volt

Hetenként 800 vagyontalansági esküt vesznek ki és 17 ezer volt a becsületsértési ügyeknek a száma. A munkanélküli ifjúság kora reggeltől kezdve az uccákon koncertezik

Bécs, november 24. Nem érdektelen dolog a statisztika sem, ha az ember tudja, hogy mit kell keresni az unalmasnak vélt városmoziokban, amelyek mögött végeredményben mégis csak a való igazi élet bujkál. Így például a legutolsó kimutatást meg lehet tudni, hogy Bécsben ebben az esztendőben 285 ezer végrehajtás volt, ami annyit jelent, hogy átlag minden harmadik felnőtt polgárnál megjelent a mérsékelt kedveltségnek örvendő végrehajtó.

Továbbá, hogy hetenként átlag 700-800 vagyontalansági esküt vesznek a törvényszéken és így talán tényleg igaza van annak a rosszmájú tréfacsinálnónak, aki az adminisztráció egyszerűsítése szempontjából azt ajánlotta, hogy vegyék ki egyszerre en blokk az egész lakosságból a vagyontalansági esküt.

Esetleg rádió. A mindenre ráérő nyugodt kedélyű város idegei is megromlottak az utóbbi időben, ezt bizonyítja az elmúlt esztendő 17 ezer becsületsértési pere. Végül ami a legfontosabb, erősen megesapant a házasságkötések száma és míg a múltban a boldog pároknak legnagyobb része fiatalokból rekrutálódott, addig

ma mintegy hatvan százalékból valamelyik az ötvenen felül van. — Legtöbbször azonban mindkettő, tehát az öreg nyugdíjasok házassodnak össze.

Az elmúlt esztendőnek pedig éppen tipikus jelensége volt az egzisztencia nélküli fiatalok mohó egybekelése, mert így olcsóbbnak látszott a hét öt napja és több maradt week-end-re. Az új pár természetesen a szülői ház felesleges kabinetjében ütötte fel tanyáját. A férj rendszerint egy kifűnő ski felszereléssel és látizsákkal, önagysága pedig legjobb esetben egy összekucskható utigramofonnal meg a legújabb hangosfilm slágerek lemezeivel járult hozzá a háztartáshoz, a csekély differenciát ami az élethez a fentiekön kívül kellett, a szülők fedezték egészen a válásig, ami szintén nem ment ritkaságszámba.

Most aztán az ideális flapper jampec házasságának is vége. A papát leépítették, a jampecről nem is beszélve az már leépítve jött a világra és a kabinetre szükség van, hátha kapni szobaurat rá. A flapper tehát feladja a különöszobát, visszaköltözik az ebéd-lődiványra és ha dacára a testhez álló fürdőtrikójának nem akar vén lány maradni, mint kevésbé modern elődei

akkor keres magának egy komolyabb, idősebb, lehetőleg nyugdíjas férjet.

Igy fejlődött vissza a flapper rendes békebeli polgári nővé, vége van a strandsátor romantikának és a holdvilágnak, amellyel szemben áll a fenti statisztika. Nyugdíjasok előnyben.

Bécs mindig daloskedvű város volt. A „Hoff“ és „Strassensengerek“ eddig sem mentek ritkaságszámba, most azonban direkt hossz van az uccai énekeseben. A munkanélküli ifjúság csoportokba verődve, gitárokkal, vagy némileg hiányos jazzfelszereléssel korán reggel elindul hazulról és estig koncertezik az uccákon, így próbálva párgarast összeszedni.

A tájékozatlan idegen bizonyára azt hiszi majd, hogy itt minden rendben van, hiszen fényes nappal, a kimonódott üzleti negyedekek mellékeuceáiban is nagy muzsikaszó, dalolás és néha tánc is járja. Természetesen rendszerint a divatos sláger hangzik, melynek melancólikus lemondó sorai annyira ki-tünően jellemzik a mai Bécsét és lakóit akik egy régi és talán halálraítelt kultúrában kifáradva, valami békés közönnyel, nem fájdalommal mondanak le mindenről...

— A magyar kormány újabb rendeletet adott ki az exportdevizák ügyében. Budapestről jelentik: A magyar kormány újabb rendeletet adott ki az exportdevizák ügyében. Ezután az exportdevizák minden külföldre irányított áru után, tekintet nélkül az áru értékére, beszolgáltatandók. A posta és államvasutak a rendelkezés képest megfelelő intézkedéseket fogantatosítottak

— Ausztrália és Dél-Amerika kizsorítják Dél-Afrika termékeit az angliai piacon. Londonból jelentik: Ausztrália és a délamerikai államok kizsorítják Dél-Afrika gyümölcsét, gyapuját és gabonáját az angliai piacon. Emiatt sürűn támadják a délafrikai kormányt, mert helyesebbnek tartották volna, ha Dél-Afrika is letér az aranystandardról. Ez esetben továbbra is versenyképes lenne a többi államokkal Angliában.

4 csodacsomag Mikulásra

1. Kisiknek 48 lei
1 képes, verseskönyv, kemény lapokkal, 6 iv fényes, színes papír, 1 sorozat préselt kép, 1 gyorsrajzoló varázskönyv, 1 Staedtler iron, 1 Speck radirgumi, 1 notesz, 1 krampusz. Összesen 12 darab.

2. Óvodásnak 98 lei
1 nagy állatos, verses, képeskönyv, 1 gyorsrajzoló varázskönyv, 1 drb. 24 cm. magas mulatságos ugri figura, 1 Staedtler iron, 1 karton színes öltöztető baba, 6 iv színes, fényes papír, 1 Speck radir, 1 sorozat préselt kép, 1 sorozat kivágó kép, 1 krampusz. Összesen 15 drb.

3. Iskolásnak 128 lei
1 nagy albumalaku verses, kifestőkönyv, 2 drb. Staedtler iron, 1 finom tollszár, 1 Speck radir, 1 fémdobozos finom író toll (10 drb.), 1 mesejátékkártya, 1 csiszolt üveg tustálka, 6 gombfészték, 1 finom dupla ecset, 1 Müller író tinta, 1 ironhegvező Zennelin vagy autó, 1 krampusz. Összesen 18 drb.

4. Mindenkinek 198 lei
1 I-a töltőtoll, valódi 14 kar, aranyhegygyel, 1 mappá levélpapír (10 papír, 10 boríték), 1 pepita notesz, 1 I-a fémcsavar-iron, 6 rezervabetéttel, 1 I-a kék-vörös Faber-Kosmos copiriron, 1 Speck radir, 1 krampusz. Összesen 16 drb.

LePage-nál Cluj-Kolozsvár
Nem tetszöt visszaküldhet, becserélhet. Vidékre utánvétellel, vagy előrefizetve frankó.

A k tan

Az

Bucuresti-Bu Uj Kelet tud professzor, a profétája ro vonult. Cuzát nyugdíjazta a hetvenegy éve verekedte magá állásába, bár mára megállap A viszhelyezés kescu között állítólág azért a törvény alkal ezel okot szol ciókra. A „Dimineat ban a Cuza-re dijaztatásával jasi egyetemen szorai

a hosszabb római jog k reményteljes Cuzával

Gheorghe Cuza harcos tagja a nak s a legutó szemita liga pr megválasztották

Gheorghe Cu eszközzel vinni a jasi szorai, akiket politikai kap niai antisze

Valamely katá körülmények k az illető egyete üresedésben áll ket levizsgáztat akit a vizsgázt sebbnek talál nek egy szakas vonatkozó rend valamely egye megtartásával ügyi miniszter után sem tesz minden további rát.

Ezt a szakas alkalmazni, h apja örökébe jasi barátai h vizsga megtart minisztérium e a törvényszerű hogy most már ifjabbik Cuza

Vannak a ja olyan tanárok állást foglalna és azt állítják, Gheorghe Cu kes az egyet

Ezek még nem ifjabbik Cuza magántanár. élenk tiltakozá váltott ki, am formában éled Cuza rendes ta

A Dimineata vetkezőket írja „Ez a kineve a látzata, mi akarna valakit alkalmazni egy amebet csak indokolni, midő ség emberrel áres katedráka éppen akadt.

Ma reális ez katedra betöl város és min

A múltban épp ezel a törvény oktatásügyi mi is alkalmaznak tatas módosít latában, ame vazható, törölt hasonló vissza Az adott es

Szőrmebundákat nutri szinra és **bőrkabátokat** felalócség mellett fast **UNIO** kelme'festőgyár Cluj, Reg. Ferdinand 133. Balvárosi Hídköziutak: Str. Barilla 2. Str. Regina Maria 11. Calea Moilor 112.

A kormány erőszakkal is egyetemi tanárt akar csinálni Cuza professzor fiából

Kavarodás a jasi egyetem római jog katedrája körül

Az öreg Cuza nyugdíjba vonult, éljen ifjabb Cuza!

Bucuresti-Bukarest, november 24. (Az Új Kelet tudósítójától.) A. C. Cuza professzor, a romániai antiszemitizmus prófétája röviddel ezelőtt nyugdíjba vonult. Cuzát már három évvel ezelőtt nyugdíjazta a liberális kormány, az akkor hetvenegy éves professzor azonban kiverekedte magának, hogy visszahelyezze az állásába, bár az egyetemi tanárok számára megállapított korhatárt túlháladta. A visszahelyezés értelmi szerzője Costachescu közoktatásügyi miniszter volt, aki állítólag azért tekintett el Cuza esetében a törvény alkalmazásától, mert nem akart ezzel okot szolgáltatni antiszemita agitációkra.

A „Dimineata” jelentése szerint azonban a Cuza-rezsim az öreg Cuza nyugdíjaztatásával még nem ért véget. A jasi egyetemen, amelynek egyes professzorai

a hosszabb idő óta megüresedett római jog katedrát Cuza professzor reményteljes csemetéjével, Gheorghe Cuzával akarják betölteni.

Gheorghe Cuza ismeretesen ugyancsak harcos tagja az antiszemita mozgalomnak s a legutóbbi választásokon az antiszemita liga programjával képviselővé is megválasztották.

Gheorghe Cuza kinevezését erőszakos eszközökkel is keresztül akarják vinni a jasi egyetem egyes professzorai, akiket nyilván személyi és politikai kapcsolatok fűznek a romániai antiszemita mozgalom jövő vezéréhez.

Valamely katedra betöltése normális körülmények között úgy történik, hogy az illető egyetem versenyt hirdet meg az üresedésben álló katedrára. A jelentkezőket levizsgáztatják és azt választják meg, akit a vizsgáztató bizottság a legérdemesebbnek talál. Van azonban a törvénynek egy szakasza, amely módot nyújt a vonatkozó rendelkezések kijátszására. Ha valamely egyetem késlekedik a vizsga megtartásával és ennek a közoktatásügyi minisztérium kétszeri felszólítása után sem tesz eleget, úgy a minisztérium minden további nélkül betöltheti a katedrát.

Ezt a szakaszt akarja most a kormány alkalmazni, hogy Cuza professzor fiát apja örökébe ültesse. Gheorghe Cuza jasi barátai hónapok óta elődázgáták a vizsga megtartását. Ezzel egyidejűleg a minisztérium elküldte a jasi egyetemnek a törvényszerű két felszólítást. Ugy, hogy most már semmi sem állja útját az ifjabb Cuza kinevezésének.

Vannak a jasi egyetem jogi fakultásán olyan tanárok is, akik határozottan állást foglalnak a kinevezéssel szemben és azt állítják, hogy

Gheorghe Cuza távolról sem illetékes az egyetemi katedra betöltésére.

Ezek még nem felejtették el, hogy az ifjabb Cuza doktorátusi vizsgája és magántanárri való kinevezése ugyancsak élenk tiltakozásokat és sajtópolémiaikat váltott ki, amelyek még erőszakosabb formában élednének fel, ha az ifjabb Cuza rendes tanárrá avansálna.

A Dimineata ezzel kapcsolatosan a következőket írja:

„Ez a kinevezés nem kívánatos, mert az a látszata, mintha a kormány előnyben akarna valakit részesíteni. Nem lehet alkalmazni egy elévült törvényszakaszt, amelyet csak abban az időben lehetett indokolni, midőn kevés megfelelő képzettségű emberrel rendelkezett az ország s az üres katedrákat azzal töltötték be, aki éppen akadt.

Ma reális garanciák szükségesek a katedra betöltéséhez s ezt csak nyilvános és minél szigorúbb vizsga nyújthatja.

A multban éppen elég visszaélés történt ezzel a törvényszakasszal, amelyet a közoktatásügyi miniszterek már évek óta nem is alkalmaznak. Costachescu a felsőbb oktatás módosításáról szóló törvényjavaslatában, amely már nem volt megszavazható, törölte is ezt a szakaszt, hogy hasonló visszaéléseknek elejét vegye. Az adott esetben azonban más szem-

pontokat is figyelembe kell venni. Tekintettel arra, hogy Gheorghe Cuza igen harcos politikát folytat és tekintettel arra, hogy A. C. Cuza professzor fia, kivételes körülmények között történő kinevezését olyképpen lehetne interpretálni,

mintha az állam, helyesebben a kormány iskolapolitikája Gheorghe Cuza politikájának irányvonalában mozogna. Más szóval

alig állt helyre a nyugalom a jasi egyetemen A. C. Cuza professzor sze-

rencés nyugdíjba vonulása révén, ezt a nyugalmat ismét megzavarná A. C. Cuza fiának erőszakos kinevezése.

Természetesen egészen más volna az eset, ha Gheorghe Cuza vizsgára jelentkezne és azt sikeresen megállná.

Felhívjuk a történetekre a miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter figyelmét. Reméljük, hogy nem fogja teljesíteni azoknak a jasi professzoroknak a kívánását, akik keresztül akarják vinni Gheorghe Cuza kinevezését olyan körülmények között, amelyek sehogyse kvadrálnának az egyetem méltóságával és tekintélyével.

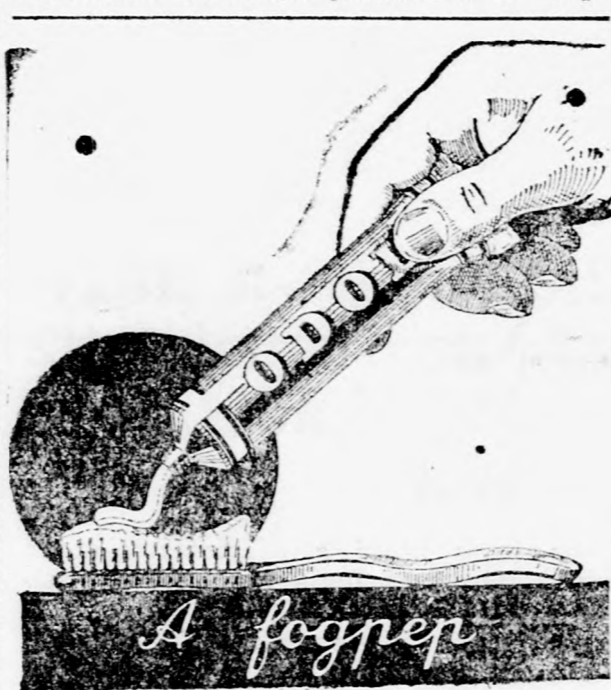
Gheorghe Cuza kinevezése nem áll sem a jasi egyetem, sem pedig a kormány érdekében.”

A Népszövetségi tanács újra bizalmas ülést tartott a mandzsuriai konfliktus ügyében,

melyen öt pontból álló határozatot szövegeztek meg és a hadműveletek beszüntetésére kérték fel Kínát és Japán. A japánok ma újra megkezdik a hadműveleteket Mandzsuriában. A kínaiak háltámadást készítenek elő a japánok ellen

Japánnak biztosítéka van arra, hogy a szovjet semlegesége fog viselkedni a távolkeleti konfliktus ügyében?

Párizs, november 24. A népszövetségi tanács újra bizalmas ülést tartott a távolkeleti konfliktus ügyében. Joshisawa japán fődelegátus az ülés előtt átadta Briandnak kormánya javaslatait a nép-

ODOL-fogpép naponta használva megakadályozza a fogak kellemetlen szineződését és a rossz szájizét.

szövetségi vizsgáló-bizottság működését illetően. A tanács még nem alakította meg a Mandzsuriában kiküldendő népszövetségi vizsgáló bizottságot. Ugy hírlik, hogy a tanács üléséhez még csütörtökig, esetleg péntekig is eltarthat. Egyidejűleg a londoni lapokhoz érkezett táviratok szerint a japánok a keletkínai vasutvonalról északra eső területet egy héten belül feltétlenül kiüritik. A hadműveletek Mandzsuriában még folynak. Egyes jelentések azt a hírt közlik, hogy a japánokat Peking irányából háltámadás veszélye fenyegeti. E hírek szerint nagyobb kínai haderő délről nyomul a keletkínai vasutvonal felé, hogy megütközzék az Észak-Mandzsuriában tartózkodó japán megszállókkal. Ugy hírlik, hogy a kínaiak az utóbbi napokban nagymennyiségű lőszert és hadianyagot is kaptak.

Tókiói jelentés szerint Japán ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy a népszövetségi tanács részéről kiküldendő vizsgáló-bizottság ne irtsa bele magát a mandzsuriai hadműveletekbe

és jogköre ne terjedjen ki a konfliktusba került államok csapatai közötti fegyver-

szünet létrehozására. Mukdeni jelentések szerint a japánok ma megkezdik Mandzsuriában hadműveleteiket a vasutvonalak biztonságát veszélyeztető kínai bandákkal szemben.

Észak-Mandzsuriából érkezett hírek szerint Ma-Csang-Szan tábornok seregének romjait átszortosította s jelentékeny erősítéseket is kapott.

A kínaiak már újra támadásra készülnek.

A japánok a hadihelyzet miatt beszüntették a mukden-pekíngi vasutvonal északi részén a polgári személyforgalmat. Megerősítik azt a hírt, hogy dél felől háltámadást készítenek elő kínaiak az északon előnyomuló japán csapatok ellen.

Párizs, november 24. A lapok beavatott helyről azt az értesülést szereztek, hogy a népszövetségi tanács tegnapi bizalmas ülésén öt pontból álló határozatot szövegeztek meg s juttattak el a távolkeleti konfliktusban egymással szemben álló Kínához és Japánhoz.

A határozat hivatkozik a két állam régebbi bejelentésére, hogy tartózkodni fognak a további ellenségeskedéstől s felhívja a két kormányt a hadműveletek azonnali abbahagyására.

A tanács felkéri a továbbiakban Kínát és Japánra is, hogy a népszövetségi tanácsot állandóan tartsák el információkkal arról, ami Mandzsuriában történik.

A vámtarifák bevezetése ellenére is folytatódik az angol font elértéktelenedése

Amerika és Franciaország is vámemelései válaszoltak az angol vámtarifákra. A valutaesés főoka a megegyezés hiánya a német jóvátételek ügyében

London, november 24. Anglia közgazdasági köreit meglepetésként éri a vámtarifák bevezetése ellenére is folytatódó valuta-elértéktelenedés. A tőzsdén a dollárral szemben ma 3.65-el jegyezték az angol fontot. Az estilapok szerint a valutaesés főoka a megegyezés hiánya a német jóvátételek ügyében. Megállapították, hogy Franciaország ebben a kérdésben újra egészen rideg álláspontot foglalt el s a font ellen is támadást intéz, hogy Anglia se támogathassa a németeket. Az újabb valutaesés segíti általánosságban a véleményt, hogy amíg a befagyott hitelek, a jóvátételek és a hadiadósságok ügye rendezést nem nyer, javulás a pénzpiacra és a gazdasági életben nem remélhető.

Ezzel kapcsolatban a védővamos konzervatív táborban agódnak az Egyesült Államok és Franciaország vámemelése miatt.

A lapok értesülése szerint a további

Briand tárgyalta a népszövetségi vizsgáló bizottság kiküldéséről is a felekkel. Kínai részről nyomatékosan figyelmébe ajánlották a tanács elnökének, hogy a tanácsnak szankciók kilátásba helyezése mellett meg kell hiúsítania Japán azon törekvését, hogy a népszövetségi vizsgáló bizottság Mandzsuriába érkezéséig ott megváltozhatatlan helyzetet teremtsen.

Newyork, november 24. Japánnak biztosítéka van arra, hogy a szovjet semlegesegen fog viselkedni a távolkeleti konfliktus ügyében mindaddig, amíg a keletkínai vasutvonal és felépítményeinek épségében károsodás nem állott elő. A japán csapatok szigorú utasítást kaptak a vasutvonal épségben tartására. Ezzel szemben a moszkvai félhivatalos Izvesztija a távolkeleti helyzetről írott cikkében támadást intéz a Japán elől meghátrált Népszövetség ellen. A lap hangoztatja,

hogy Mandzsuriában a helyzet komoly és ha a dolgok így folynak tovább, a Távolkelet még váratlan események színhelye lehet.

Az orosz félhivatalos lap ezután rámutat arra, hogy a japánok Mandzsuriában hangulatot igyekeznek kelteni amellett, hogy a megszállott területeket megarthassák, ami az orosz érdekeket sértene s ezt a szovjet nem is nézhetné tovább tétlenül.

Runciman-vámok elsősorban a vas- és acélpipar védelmét fogják szolgálni. Esetbe léptetésük még néhány napi előkészítést igénybe vesz.

A szélsőbaloldaliak rá akarják venni a kormányt az angliai mezőgazdasági termékek megvédésére is.

Egyidejű jelentés szerint az angol közvélemény, amelyről a választások idején az volt a meggyőződés, hogy rokonszenvezőbbé vált a franciák iránt, a font válsága miatt erősen kritizálja a francia politikát.

London, november 24. Kormánykörökben származó értesülések szerint a parlamenti többségnek az az álláspontja, hogy a munkáspárt Anglia és a szovjet viszonyának fejlesztésénél tullemsze ment. Különösen a hitelpolitika igényel megfontolásokat Ma az a helyzet, hogy Anglia tízezer aranyit vásárol Oroszországban, min amennyit neki elad.

Megoldódott a párizsi színésznő bukaresti eltűnésének rejtélye

Rosé Amy azt vallja a sziguranacán, hogy egy ismeretlen ur ismeretlen helyre hurcolta magával

Bukarestből nyomtalanul eltűnt egy Sándor Albert nevű, szatmári származású, duggazdag amerikai állampolgár

Bucuresti-Bukarest, november 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban megírtuk, hogy Bukarestből titokzatos körülmények között eltűnt egy Rosé Amy nevű francia színésznő, a párizsi Music Hallok európaszerte ismert sztárja. A színésznőt két hétre egy bukaresti varietéhez kötötte a szerződése, ahol divatos szanzonekat kellett volna énekelnie esténként 9000 frankos fellépti-díjért. A szerződés nem volt végrehajtható, mert időközben a varieté anyagi nehézségek közé jutott és bezárt. Rosé Amy ennek ellenére is Bukarestben maradt, ahol a francia kolónia tagjai dédelgető szeretettel vették körül. Pénteken este kellett volna Párizsba visszautaznia. A színésznő megváltotta jegyét, kifizette hotelszámláját, de a podgyászaiért már nem jelentkezett. Megriadt ismerősei tüvé tették az egész várost, de sehol sem akadtak nyomára. A párizsi színésznőnek egész egyszerűen nyoma veszett.

Két napig hasztalanul keresik a párizsi színésznőt

Két napi várakozás után a bukaresti francia konzul értesítette a színésznő eltűnéséről a sziguranca vezérigazgatóságát. A francia kolónia tagjai meg voltak győződve arról, hogy Rosé Amy rablógyilkosság áldozata lett. Tudták ugyanis, hogy a színésznő igen értékes ékszereket hordott állandóan magánál s arról is tudomásuk volt, hogy bukaresti tartózkodásának utolsó napjaiban két ismeretlen fiatalember kitartóan nyomozta a színésznőt.

Egy titokzatos kaland, amit még rejtélyesebbé tesz, hogy az ékszerek hiánytalanul meg vannak

Két napi eredménytelen nyomozás után azokra váratlanul megoldást nyert a párizsi dízóz eltűnésének rejtélye. Rosé Amy ma délelőtt jelentkezett a sziguranacán a bukaresti francia konzul kíséretében. Kijelentette, hogy egy ismeretlen ur törbe esalta és ismeretlen helyre hurcolta magával, ahonnan egészen a mai napig nem engedte el. Arra vonatkozólag, hogy ki volt a titokzatos ur s hogy hol töltötte el a négy napot, amíg a rendőrség az egész országot tüvé tette érte, nem tudott semmilyen felvilágosítással szolgálni. Annnyit mindenesetre elismert, hogy ékszerei hiánytalanul és sértetlenül meg vannak. A dízóz váratlan megjelenése természetesen eloszlatta azokat a feltevéseket, amelyeket Rosé Amy titokzatos eltűnéséhez fűztek. A két napos rendőri nyomozás azonban már több olyan adatot szolgáltatott a hatóságok kezére, amelyek valószínűvé tették, hogy Rosé Amy eltűnésének nem igen vannak bünyági vonatkozásai.

A bukaresti két hét viharos története

A rendőri nyomozás mindenekelőtt is megállapította, hogy a párizsi színésznő alaposan kihallgatta a Bukarestben töltött két hetét. Estéről-estére megjelent az előkelőbb varietéekben, ahol mint vendéget is igen szívesen látták. Rosé Amyt ugyanis állandóan tisztelőinek és hódolóknak nagy tábora vette körül. A színésznő a párizsi mondain világ tipikus képviselője. Bár már közel jár a negyedik-hez, rendkívül fiatalos és elegáns jelenség, akinek káprázatos toaletti Bukarest éjjeli életének szenzációját alkották. Az elutazása, illetőleg az eltűnése előtti estét zajos bucsumulatság töltötte el, amely a kora reggeli órákig húzódott el s amelyen igen sok pezsgő folyt el az egyik bukaresti bárban.

Hogyan „tűnt el“ a színésznő

A nyomozást vezető Strătilescu felügyelő kihallgatta az Athene Palace igazgatóját, akinek vallomása legalább is kétségesé tette a bűntény fennforgását. Az eltűnés délutánján hat órakor egy ismeretlen ur hívta fel a szállodát s az igazgatótól kérte a telefonhoz:

— Kérem közölje Rosé Amyval, hogy este hét órakor autóval utánajövök és elviszem a vacsorára, ahová hivatalos.

Az igazgató közölte a színésznővel az

üzenetet. Ez igen meglepettnek mutatkozott és kijelentette, hogy bizonyára az illető ur a Canaule család megbízásából telefonált, ahol ott az nap este bucsu-vacsorára várták. Pontosan hét órakor igen elegáns autó stoppolt a szálló bejárója előtt. A kocsiból egy magas, jólöltözött ur szállt ki és egyenesen a hallba ment, ahol Rosé Amy már várt reá. A színésznő az ismeretlen személy társaságában távozott a hotelből s az autóból ült, amely azonnal eltűnt a láthatárról.

Kaland, vagy reklám

A színésznő podgyászában megtalálták naplóját is, amelyben életének minden eseményét feljegyezte. A legutolsó bejegyzés arról szólt, hogy midőn egy délelőtt az Athenee Palace elhagyta, egy magas ur szólította meg a következőkkel: — Láttam tegnap délután lakosztályának ablakában...

A rendőrségen gyanították, hogy nem büntényről, hanem a színésznőnek egy szerelmi kirándulásáról van szó, amely mögött esetleg önkleramirozási célok is meghúzódhatnak.

A francia kolónia elnöke bűntényt sejt

A bukaresti francia kolónia elnöke azonban váltig hajtogatja, hogy Rosé Amy tudja az illetet és ha eféléről lett volna szó, ugy bizonyára telefonált volna ismerőseinek. Erre azután megindult a nyomozás, amelynek gondosságára jellemző, hogy az összes határállomásokat táviratilag kérdezték meg, vajjon nem-e

A pénzügyminiszter kijelentette a nagybankok képviselőinek, hogy semmiesetre sem mond le a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról

Bucuresti-Bukarest, november 24. A nagybankok képviselőinek egy küldöttsége, amelynek tagjai voltak Stefanescu, Kaufmann Oszkár, Manolescu-Strunga és Geron Natta, ma délelőtt kihallgatáson jelent meg Argetoianu pénzügyminiszternél. A küldöttség átnyújtotta a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló memorandumát és arra kérte a minisztert, vegye revízió alá e tárgyban elkészített javaslatát, mert a parlament elé terjesztett törvényjavaslat még súlyosabb hely-

zetbe fogja hozni a pénzügyintézeteket és még inkább meg fogja rendíteni a hiteléletet.

Argetoianu kijelentette a küldöttségnek, hogy a kormány elhatározása a mezőgazdasági adósságokat illetően végleges, arra vissza nem hajlandó térni és a törvényjavaslatot vissza nem vonja. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a javaslat parlament tárgyalása alkalmával megfelelő módosítások elől feltétlenül elzárkóznék.

Jöjjön Ön is tavasszal Palesztinába!

Erdélyszerte nagy visszhangot váltott ki a palesztinai társasutazás terve

Cluj-Kolozsvár, november 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet mai számában beharangozott társasutazás terve szokatlanul élénk visszhangot keltett erdélyszerte. A kirándulás iránt nem mindennapi érdeklődés nyilatkozik meg, jelölül annak, hogy a kirándulás rendezői az erdélyi zsidóság hangulatából merítették tervüket. A március elején induló társasutazás egyéni utlevél alapján történik, a vizumokat azonban már a rendezőség szerzi meg minden egyes utlevélre és az egész út Konstantinápoly, Athén, Alexandria, az összes egyiptomi nevezetességek és egész Palesztina meglátogatását személynként 25 ezer lejbe kerül.

Ez az összeg nemcsak azért ilyen minimális, mert a társasutazás rendezése nem üzleti alapon történik, hanem azért is, mert az utazás rendezői különböző lépéseket tesznek folyamatosan vizum- és más kedvezmények elérésére.

Mint már tegnap is megírtuk, a társasutazás résztvevői Palesztinában

meg fogják látogatni az ország összes történelmi nevezetességeit és az Uj Palesztina minden látnivalóját.

A kirándulásra jelentkezni a Kolozsvári Kishitelbanknál lehet szóban és írásban. Komoly jelentkezésnek csak azt tekintheti a rendezőség, aki a Kishitelbank pénztárához „Palesztina-utazás“ szám lájára ezer lejt befizet.

Ez az ezer lej be lesz tudva a huszonegyezer lejes részvételi díjba, amennyiben azonban valaki a jelentkezésétől később visszalép, ugy a befizetett ezer lejt a rendezőség a Keren Kajemet javára utalja át.

Minden érdeklődésre szívesen válaszol a rendezőség, amelynek címe: Banca de Credit Mărunt Cluj, Str. Regina Maria 11. „Palesztina utazás“.

Az Uj Kelet pedig időről-időre közölni fogja a jelentkezők neveit, a kirándulás részletes utiprogramját és minden aprólékos tudnivalót is.

Előnyomatás, csipkebevarrás, montirozás, kelengyék készítése, goblenvarrás legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Malom ucca 16.

Meghívó

JEANETTE MACDONALD, a legnagyobb operaénekesnő és legzebb filmszínésznő, tisztelettel meghívja Önt és b. családját az Uj ASTRA MOZGÓBA egyik gálans kalandjához Regináld Denny ural.

NAPROL-NAPRA

Putty Lya filmszínésznő vérmérgézzel súlyos állapotban kórházba került, ahol megoperálták. A színésznő torkán csontdarab akadt meg, amely a léggöcsövet megsértette s így kapta az infekciót. Allapota a műtét után is válságos. Ujabb jelentés szerint is Putty Lya nincs túl az életveszélyen, noha a műtét sikerült.

Néhány hét óta Angliában légi taxivállalat működik, amely a fontosabb nagy városokban repülőtereket vásárolt s állandó légi összeköttetést tart fenn London s a vidék között. A légi taxi repülőgépei rövid idő alatt nagyon népszerűek lettek. Van közöttük kétüléses gép is. A légi taxit különösen az üzleti világ használja előszeretettel. Az utazás díja mérföldenként 9 penny.

A csikágói lapok közlése szerint revolveres rablók behatoltak egy bankár estélyére, amelynek vendégei között Csikágó leggazdagabb emberei voltak jelen. A rablók revolverekkel kényszerítették a vendégsereget a falak mentén sorbaállásra s ékszereik, készpénzüket kiszolgáltatására. Ezután a banditák óriásluxusautón továbbmentek. Az elrablott értékeket 50 ezer dollárra becsülik. A rendőrség későn érkezett a rablás színhelyére.

Az Egyesült Államokban ma zárul a nemzeti filmhét. 20 ezer mozi tartott díszelőadásokat s ezek jóvedelmét a munkanélküli segélyezés céljaira fordítják.

Egyik newyorki laboratóriumban olyan buvárharang készült, mely teljes biztonságot ad a tenger ezer méteres mélységébe való leszállásra.

Ugy hírlik, hogy az angol profifutballban uralkodó súlyos válság következtében három angliai futbalcsapat játékosai Franciaországba készülnek, ahol megalkotják a profiligát.

A Sing-Sing fegyházban tartott rugbymérkőzésen a fegyőrök csapata legyőzte a fegyencekből alakított válogatottat.

Primaria Municipiului Cluj. No. 24498—931.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Primaria Municipiului Cluj revine asupra publicatiei de licitatie No. 23.194—1931 din 9 Noembrie 1931. — in sensul că publică licitatie pe ziua de 17 Decembrie 1931 ora 11 a. m. pentru executarea lucrărilor de imprimare a Buletinului Oficial al Municipiului Cluj in anul 1932, in 8 pagini format 13 si in 350 exemplare. — pe hârtie satinată, de două ori in fiecare lună, la 1 si 16.

Licitatia se va tine si conformitate cu dispozitiile cuprins in art. 88—110 din legea Contabilitatii Publice si cu norme generale pentru tinerea licitatiilor, publicate in Monitorul Oficial No. 127—1931 — in sala de sedinta a Primăriei Municipiului Cluj, inaintea Comisiei de Licitatii.

Odată cu ofertele, concurentii vor preda in plic separat, o garantie provizorie de 5 la sută, după suma totală oferită pe intreg anul 1932, pentru lucrările mentionate.

Caetul de sarcini referitor se poate vedea la Secretariatul General al Primăriei.

Cluj, la 21 Noembrie 1931. Primaria Municipiului Cluj

A pártvegyelnek

ország képét. Meg aká politikai pártokat, anarchia dühöngene kormány nem egysége áll egymással szemben, aki általában több er minden vonalon, a má Mirescu: ... aki a pát viszi.

Otetelesanu: A kor dilettantizmus jellemző niszterelnök Argetoian partokon átbukdácsolt pénzügyminiszterségig. kája az etatizmusra tár a kérdésben homloke véleményen van Jorgá Szónok ezután a vészolja. Ez a párt földhöz juttatta a par Jorga: A kisajátítás kivánságára történt.

Otetelesanu: De Ave totta végre. Jorga: Az a helyes, csokkal, mások munk közre az állam érdeké lomra kerültem, felke pártok vezetőit és tan működésüket kértem, de lettel és irigységgel fo canus sajtó most is o gem.

Egy beszéd ezer lejtbe

Otetelesanu ezután r a legutóbbi Averescu-k volt a legboldogabb az

Jorga: Akkor olyan i kenyer önmagától is m Egy hang a többségbő szede kétszáz ezer lejtbe rak.

Otetelesanu: De a k

Matuszkóbor

Egy tulbuzgó re visió

Sighet-Máramaross

24. (Az Uj Kelet tud sokkal a biatorbágyi a felsővisói rendőrs három csehszlovákiai kúst, akiket azzal gya hogy összeköttetésben kával, tagjai egy nem kista terror-szervezetn szöktek Romániába, m robbantani a felsővisó Az így annakidején raim tul is nagy szen magyarországi rendő gyi merénnyellett képes tanulmányozás végett éit. A három „merény szállításották. Faragó r a felsővisói határrend aki a szenzációs fogás a budapesti rendőrségh tart a biatorbágyi me nyomravezetőinek szá ötvenezer pengős díjra

Hogy k cseh ipa

A bukaresti sziguran onapig tartotta őriző parost, akiket ugyszó tán kihallgattak. A zomban Faragó komis zkönyvén kívül sem adatot nem sikerült p a három szökevény bü a volna. A sziguran osága röviddel ezelőt s helyezte őket. A há oltá, hogy miután Cs ehogysem tudtak állás

MIT SIR? JOBBÁ 0-30 lejért rengeteg LEPAGE antikvári érien ingyen jegyzék

A pártvezérek gyűlölnek és irigyelnek engem — mondotta Jorga

(Első oldali cikkünk folytatása)

ország képét. Meg akarták semmisíteni a politikai pártokat, holott ezek nélkül anarchia dühöngene az országban. A kormány nem egységes. Két koncepció áll egymással szemben: az egyik a Jorgaé, aki általában több emberséget szeretne minden vonalon, a másik Argetoianué.

Mirescu: ... aki a végrehajtó szerepét viszi.

Otetelesanu: A kormány működését a dillettantizmus jellemzi. A tényleges miniszterelnök Argetoianu, aki az összes pártokon átbukdácsolva érkezett el a pénzügyminiszterségig. Pénzügyi politikája az etatizmusra támaszkodik és ebben a kérdésben homlokegyenest ellenkező véleményen van Jorgával.

Szónok ezután a néppárt érdemeit vázolja. Ez a párt mindenekelőtt is földhöz juttatta a parasztságot.

Jorga: A kisajátítás Ferdinánd király kiránságára történt.

Otetelesanu: De Averescu marsall hajtott végre.

Jorga: Az a helyes, ha egyesek tanácsokkal, mások munkájukkal működnek közre az állam érdekében. Midőn hatalomra kerültem, felkerestem a politikai pártok vezetőit és tanácsaikat és közreműködésüket kértem, de mindenütt gyűlölettel és irigységgel fogadtak. Az averesanus sajtó most is durván támad engem.

Egy beszéd, amely kétszáz-ezer lejbe kerül

Otetelesanu ezután rámutat arra, hogy a legutóbbi Averescu-kormány idejében volt a legboldogabb az ország.

Jorga: Akkor olyan idők jártak, hogy a kenyér önmagától is megsült.

Egy hang a többségből: Otetelesanu beszéde kétszáz-ezer lejbe kerül az országban.

Otetelesanu: De a kormány politikája

teljesen katasztrófába viszi az országot.

Jorga: Ezt a kifejezést a külvárosban szokták használni.

Otetelesanu azzal fejezi be beszédét, hogy az egyetlen konstruktív politikai csoportot a néppárt alkotja. Nem szavazza meg a válaszfeliratot.

Jorga: Nem volna szíves megmondani, mikor jön a néppárt uralomra?

Otetelesanu: Mihelyst az ön kormánya ellen megkérík a csődöt!

A karóbahuzók ligája konzervatív párttá alakul át

Pulber (Vlad Tepes Liga) a következő szónok. Bejelenti, hogy ligája konzervatív párttá alakult át és ő már az új párt nevében beszél. Pártalakításokban nincs inkonzekvenca, mert mi nem a pártok elé, hanem a tulásba vitt politizálás és a degenerált politikai pártok ellen küzdöttünk. A konzervatív párt demokrata politikát folytat a szó klasszikus értelmében.

Lucian szociáldemokrata: Minden szavával ellentmond önmagának.

Pulber ezután a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló tervezetet kritizálja. Nem érti, hogy miért avatkozik be az állam az adós és a hitelezők közötti viszonyba. Hagyja a kormány, hogy az adósok rendezzék el tartozásaikat úgy, ahogy tudják.

Robu: Bukovinában a parasztek utolsó földjeit is elárverezik.

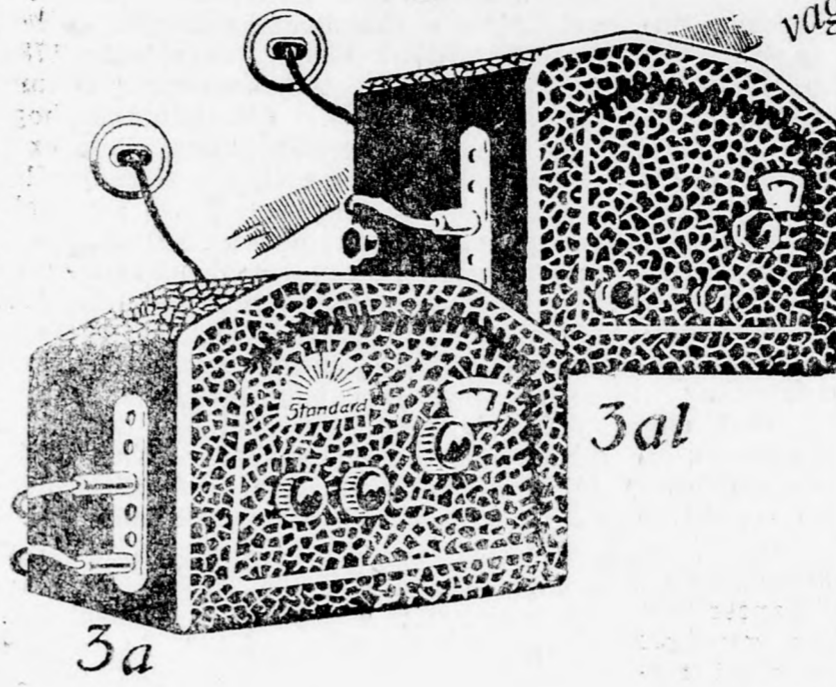
Pulber: Ez nem igaz, csak önök agítanak állandóan ezekkel a jelszavakkal. Én is ismerem a bukovinai helyzetet. A legutolsó nyolc hónap alatt 82 ház és összesen 7 földbirtok eserélt gazdát. A kormány a tartozások konvertálásával megmérgezi a konzervatív román parasztság lelkét, mert étvágyat gerjeszt benne.

Robu cuzista: Ha így beszélne a falun, megölnék a parasztek!

Standard visszaterít

Lej 2300

vagy Lej 2000

régi elavult rádiójáért, ha becseréli modern kifűnő Standard-készülékre.

Csereárak: 3a, modern 3+1 lámpás váltóáramu hálózati készülék csak 5000 lej 7000 helyett,

3al legmodernebb 3+1 lámpás váltóáramu hálózati Európavető 200-2000 m. hullámhosszra csak 5600 lej 7900 helyett.

Felvilágosításért forduljon a legközelebbi jobb szaküzlet-hez.

Standard

szer visszazálogolta foglyait Felsővisóra, ahol rövid keresés után újabb dinamit mennyiségre bukkant és ezt ugyancsak a három iparossal hozta kapcsolatba. A diszkrét nyomozás, melyet Perhaita Alexandru nagyszalontai rendőrfőnök folytatott le egy Urdea nevű detektív segítségével, még

azt is kiderítette, hogyan szerezte be Farago komisár az inszenálásához szükséges dinamitot.

A bukaresti esch konzulátus vette volt gondjába a három „merénylőt”, akik állítólag súlyos kártérítési pert készülnék indítani a román állam ellen.

Matuska büntársai, vagy kóbor szegénylegények?

Egy tulbuzgó rendőrkomiszár inszenálása volt a felsővisói kommunista merénylő-fogás

Sighet-Máramarossziget, november 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem sokkal a biatorbágyi merénylet után a felsővisói rendőrség letartóztatott három csehszlovákiai elektrotechnikus, akiket azzal gyanúsítottak meg, hogy összeköttetésben állanak Matuska tával, tagjai egy nemzetközi kommunista terror-szervezetnek s hogy azért szöktek Romániába, mert fel akartak robbantani a felsővisói vasuti hidat. Az ügy annakidején az ország határain túl is nagy szenzációt keltett. A magyarországi rendőrség a biatorbágyi merénylővel kapcsolatban bekérte tanulmányozás végett az ügy dossziéját. A három „merénylőt” Bukarestbe szállították. Faragó rendőrkomiszár, a felsővisói határrendőrség vezetője, aki a szenzációs fogást csinálta, leirt a budapesti rendőrséghez, hogy igényt tart a biatorbágyi merénylet tettesei nyomravezetőinek számára kitűzött ötszáz pengős díjra.

Hogy került a három cseh iparos Romániába

A bukaresti sziguranca csaknem egy hónapig tartotta őrizetben a három parost, akiket ugyszólván nap nap után kihallgattak. A vizsgálat során azonban Faragó komisár terhelő jegyzőkönyvén kívül semmilyen konkrét adatot nem sikerült produkálni, ami a három szökevény bűnösségét igazolná volna. A sziguranca vezérigazgatója röviddel ezelőtt szabadlábra helyezte őket. A három iparos igazolta, hogy miután Csehszlovákiában elhagysem tudtak álláshoz jutni, gya-

log nekivágtak Lengyelországnak. Ut közben eltértek és a Pizora hegyen esatangolva, ahol Románia, Csehszlovákia és Lengyelország határai összehajlóznak, Lengyelország helyett Romániába jutottak le, Borsára. Így kezdődött el kálváriájuk, amely szabadlábrahelyezésükkel végződött.

Hogy lett a három szegény legényből — vonatrobantó

Máramarosszigeti tudósítónk jelentése szerint az ügyel kapcsolatban a sziguranca vezérigazgatója diszkret nyomozást folytatott le annak megállapítására: hogyan fedezte fel a felsővisói rendőrkomiszár a három csehszlovákiai szegénylegényben Matuska büntársait. Ez a nyomozás, mint hírlik, igen érdekes felfedezésekhez vezetett. Állítólag kiderült volna, hogy az egész történet az ambiciózus felsővisói rendőrkomiszár agyában született meg aki unalmas visói magányában mindenáron szeretett volna a közérdeklődés középpontjába kerülni. A három szegénylegény szabályszerűen jelentkezett a borsai csendőrségen. Az or-mester Felsővisóra irányította őket, ahol Faragó komisár a motozás alkalmával az egyiknél egy kommunista szervezet tagsági igazolványát találta meg.

Hogyan került elő dinamit

Tudni kell, hogy Csehszlovákiában a kommunista szervezet legálisan működik. Faragó komisárnak azonban erről nem volt tudomása. Ezzel szemben népszerű akart lenni. Nosza utnak indította a három vándort Máramarosszigetre, miközben arra is gondja volt, hogy kevés dinamitot is csempessen poggyászukba. A máramarosszigeti kihallgatás után Faragó komisár a nyomozás érdekében még egy-

A zálogházas ellen is feljelentéseket adtak be a megszökött Wartenberg szabó üzelvei miatt

A Crisan-zálogház kizárólag Wartenbergnek nyújtott zálogkölcsonst

Cluj-Kolozsvár, november 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kolozsvárról megszökött Wartenberg Zoltán női szabó ellen állandóan szaporodnak a feljelentések. A tegnapi nap folyamán a rendőrség tizenhét panaszt vott fel, amelyek a mai nap folyamán huszonnégyre emelkedtek. Valószínű, hogy a feljelentések száma a későbbi nyomozás folyamán még emelkedni fognak.

A Wartenberg-ügyben szerepe van Crisan kolozsvári zálogháztulajdonosnak is, aki miután beszűntette a közönség részére a zálogtárgyakra történő kihitelezéseket, továbbra is állandó összeköttetést tartott fenn Wartenberggel, akinek zálogtárgyakra kisebb-nagyobb kölcsönöket folyósított. A zálogházas rosszhiszeműségét jellemzi az a tény, hogy félig kész kabátokat és női ruhákat vett át Wartenbergtől, amelyeknél többizben megtörtént, hogy egyeseket néhány percel a zálogba tétel után a szabó alkalmazottai visszakértek s helyette egy más megrendelő kabátját, vagy ruháját adták a zálogházasnak fedezetül.

A megkárosítottak egy része ma dél előtt Crisan ellen írásbeli feljelentést adott be az ügyészséghez. A feljelentés hangsúlyozza, hogy a zálogházas

olyan félig kész kabátokra és ruhákra amelyeknek új korában az értéke két-három ezer lej között ingadozik, 6-8, sőt tíz ezer lejt is folyósított és ezeket a összegeket most a károsultakon akarja felhajtani. Crisan egyébként sem járt el a zálogházi törvény értelmében, mert Wartenbergtől zálogadula nélkül, egy kis jegyzék ellenében vette át az elzálogosított dolgokat.

A vizsgálat lesz hivatalos tisztázni addig is, míg a megszökött szabó kérekerül, hogy Crisannak milyec szerepe volt az ügyben, tudhatott-e arról, hogy Wartenberg idegen dolgokat zálogosított el és lehet-e bünpártolásért perbe fogni.

A newyorki lapok közlései szerint az amerikai tenniszgárda sztárjai a jövő évben el fogják kerülni Wimbledon, mert a Davis-cup döntőkre fognak készülni.

Cecil B. de Mille filmrendező Oroszországban hangosfilmeket készít orosz milióban, orosz írók műveit — Amerika számára.

A próféta gyermek
Edmond Fleg megrású midő regénye
Ára 100 lej 60 portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYABAN

5 NYÍL

hetenként egy teljes, eddig sehol meg nem jelent regényt ad

5 leiért !

Eddig megjelent és sajtó alatt levő regények

1. ERDŐS RENÉE: Őszi kaland Firenzében	16. LAKATOS LÁSZLÓ: Egy pofon története
2. SÁSDI SÁNDOR: A kétéletű ember	17. MOHÁCSI JENŐ: Márta válaszüton
3. DÁNIELNÉ LENGYEL LAURA: Bonifác és Ursula	18. VÁSÁRHELYI LAJOS: 10.000 dollár jutalom
4. PINTÉR FERENC: Aki regényt talált	19. EGO: Anna mást akar
5. UJVÁRI SÁNDOR: Barátom a kalandor	20. SZINI GYULA: A koeka
6. KELLÉR ANDOR: Negyven hotelszoba	21. CSÖNDES GÉZA: Három hónap
7. MOLY TAMÁS: A fekete függöny előtt	22. BOROSS ELEMÉR: Szegény ördög
8. LUKÁCS ISTVÁN: Ektünt!	23. LÓRÁNTH LÁSZLÓ: Hetedik mennyország
9. KORCSMÁROS N.—UJVÁRI S.: New Yorktól—Budapestig	24. THURY LAJOS: Laci új életet kezd
10. PÁSZTOR ÁRPÁD: A végzetes kör	25. RÉVÉSZ GYÖRGY: Hartwig és Hartwig
11. Szentmihályiné SZABÓ MÁRIA: A föld meg az asszony	26. DÁNIEL ANNA: Valaki utazni akar
12. NÓGRÁDI BÉLA: Az utolsó csöngetés	27. KRUDY GYULA: Váciuicei szép napok
13. BÜKY GYÖRGY: Betonvár	28. ENDRÓDI BÉLA: II. Oktáv.
14. FARKAS IMRE: A három Csengődi fiú	29. SURÁNYI MIKLÓS: A szakadék
15. KELEMEN VIKTOR: A boszorkány	30. RAGGAMBY ANDRÁS: Amerikai levél
- (Változtatás jogának fenntartásával)

Minden regény illusztrálva.
(Bardócz Árpád, Benedek Kata, Dabis Rózsi, Dulácska Pál, Fáy Dezső, Gedő Lipót, Jaschik Álmos, Márton Lajos, Mika László, Nemes Attila, ifj. Repeze János, Schmidt-Kovács Kálmán, Tamás Elemér rajzolóművészek munkái)

A NYÍL kapható minden újságárusítónál és a romániai főbizományosnál: **Pallas Könyv- és Lapterjesztő Vállalat, Cluj, Str. I. Ratiu A.**

Megrendelésnél elegendő a regény sorszámát megadni; minden regényért **5 lei** küldendő be.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályánál is

XIV. ÉVF.
Cluj—Kö
novemb
5692

Az Uj Ke
és bán

Cikkeink
forrás

Kéziratokat ne
megőrzésükre

Az üzlet, üz

Hosszu idő utá
nyugodtan részeg
Ugyanis eddig
volt Finnországba
ban. Azzal a külö
gesen kisebb F
sem fizetődött ki
csapni és az isz
kockázatásával j
Mennyit hadak
finn „nedvesek”
Most azután eg
minden. Nem az
mány más belát
nem azért, me
akarja.

Franciaország
finnek exportra
Finnország átves
italát.

A finn kormány
a szesztilalmat.
Az antialkohol
De az üzlet, üz

Még egy bé

Szegény embe
polgár, nagyon
kenyerét.

Ezzel szemben
holtra dolgozta
teremteni a költ

Egyetlen törvé
minden pénzt
kasszába. Üres a
máynak csak a
fogva már az eld
végek után is fiz

Persze csak a
ilyen egyszerű
ugyanis a parla
hanem némiképp
a közvéleményt
hogy a kormány
lesz.

Nálunk azonban
csak azért terjes
szórakozzanak es
és a képviselők
díjat.

Azért van neh
pénzügyminiszter
fejét, hogy lehet
a közterheket és
nek többje van.
tathatná a parla

Ilyen gondja a
nek sosem volt
Nem kell agy
kált szisztémáva

Ha pénz kelle
ra, rárakott bély

Hogy a szegé
ret eszik, a gaz
külöt és így kev
senkinek sem b

Most azután
ezt a megoldást
tartja és az egy
bevétel okából
jára, mezőgazda
bocsátani.

Ezután nem a
exportőrök jav
eszik, hanem.
irni, többet kér
ját óvatolják m

Milyen szives
mennyi bélyeg
alappára.

Egy új Ocs

Az új Ocskay
ják, foglalkoz
óliberális párt
tisztá volt, mi
már maídnem
politikával.

Amióta az es
volt, ami azért
román politikus
ton végigvittel
megtelepszik.